

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Адреса: Студентски трг 1, 11000 Београд, Република Србија
Тел.: 011 3207400; Факс: 011 2638818; E-mail: officebu@rect.bg.ac.rs

612-1494/2-19

УНИВЕРЗИТЕТСКИ ОМБУДСМАН

Др Мајн Николић и др Небојши Шулетићу,
доцентима на Филозофском факултету Универзитета у Београду,
Чика Љубина 18-20, 11000 Београд

27.03.2019.
543/1

Цењена др Николић, цењени др Шулетићу,

Након наша два заједничка састанка, након разговора са деканом Филозофског факултета и након проучавања документације коју сте ми доставили, најпре морам да изразим жаљење што није постигнуто решење за питање ваших избора у звања које би било компромисно, тј. најмање неповољно (или највише повољно у границама могућег) за обе укључене стране, а свакако повољно за нормално функционисање Филозофског факултета, који већ годинама потресају сукоби на Одељењу за историју.

Такође морам да истакнем да ја као Универзитетски омбудсман имам ограничене могућности интервенисања у случајевима попут ваших. Наиме, ја нисам у могућности да утврђујем неке битне чињенице (попут рецимо питања да ли дати члан комисије из иностранства има одговарајуће звање или не и слично), а немам право да се упуштам у оцену испуњености услова кандидата на конкурсима и у ваљаност оцена које су изнеле комисије за припрему реферата о кандидатима. Оно што могу је да одговорим на постављена правна питања, како она процедурална тако и она материјалноправна. И на правна питања на која могу да вам одговорим, а која су стицајем околности заједничка за ваше случајеве, дајем вам следеће начелне одговоре:

1. Правилник о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду (Гласник Универзитета у Београду, бр. 200/2017) је, прихвативши шире правило које се односи на акте колегијалних тела (нпр. судске пресуде и слично), предвидео да ће се сматрати ваљаним и моћи да иде у даљу процедуру онај реферат Комисије за припрему реферата о пријављеним кандидатима који је потписала већина чланова Комисије (најмање два члана трочлане или најмање три члана петочлане Комисије). То јасно проистиче из члана 13. став 2. Правилника који гласи: „Ако Комисија у предвиђеном року не достави реферат, или достави реферат који није потписала већина чланова Комисије, изборно веће именује нову комисију, на предлог декана.“ Дакле, Правилник у исти ранг са потпуним одсуством реферата ставља ситуацију постојања реферата који није потписала већина чланова Комисије, када се такође сматра да реферат не постоји. *A contrario*, реферат постоји, тј. валидан је, када га је потписала већина чланова комисије. На овоме плану ништа не мења одредба члана 12. став 2. Правилника која гласи: „Чланови који не желе да потпишу реферат Комисије, у обавези су да напишу издвојена мишљења, у оквиру рока утврђеног за припрему реферата. Неиспуњење ове радне обавезе представља основ за позивање наставника на одговорност, у складу са законом и општим актима Универзитета и факултета.“ Овде се наиме ради о питању радне обавезе чланова Комисије који се не слажу са текстом реферата који је потписала већина чланова и о последицама неиспуњења те обавезе. Али како је реферат, како смо горе видели, ваљан када га је потписала већина чланова Комисије и како Изборно веће одлучује искључиво о прихватању или неприхватању предлога из таквог реферата (члан 17. Правилника), постојање и непостојање издвојених мишљења оних чланова који не деле већински став или из другог разлога нису потписали реферат не може бити од утицаја на валидност самог реферата.
2. Као и сви други органи који учествују у поступку избора у звања на Универзитету у Београду и јединицама у њиховом саставу (изборна већа, већа научних области, Сенат), и комисије за припрему реферата о пријављеним кандидатима дужне су да се строго држе услова за избор прописаних Законом о високом образовању, одговарајућим подзаконским актима, актима Универзитета и актима дате јединице у саставу Универзитета. Ово је посебно важно када се има у виду да важећа судска пракса стоји на становишту да се о избору у звање наставника и асистента факултета (односно у сва наставно-научна звања у оквиру универзитета) одлучује у управном поступку (ВСВ, Ур. 38/85 од 1986). У Закону о високом образовању ти су услови

наведени у члану 75. став 8. који гласи: „Приликом избора у звања наставника, универзитет и високошколска установа цени следеће елементе: оцену о резултатима образовног, научног, истраживачког односно уметничког рада, оцену о ангажовању у развоју наставе и развоју других делатности високошколске установе, оцену о резултатима педагошког рада, као и оцену резултата постигнутих у обезбеђивању научно-наставног, односно уметничко-наставног подмлатка.“ У складу са Законом, разрада наведених услова је садржана у јединственим Минималним условима за избор у звања наставника на универзитету Националног савета за високо образовање, као и у општим актима високошколске установе. У случају Универзитета у Београду и Филозофског факултета, то су пре свега Статут Универзитета у Београду (Гласник Универзитета у Београду, бр. 201/2018), Правилник о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду (Гласник Универзитета у Београду, бр. 192/2016, 195/2016, 197/2017, 199/2017 и 203/2018), Статут Филозофског факултета Универзитета у Београду (пречишћен текст од 4. априла 2016. године) и Правила о ближим условима за избор наставника и сарадника Филозофског факултета у Београду донета 26. јуна 2012. године. Члан 4. Правилник о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду гласи:

„Члан 4.

Избор у звање наставника заснива се на оствареним и мерљивим резултатима рада кандидата, који се, поред општих услова, исказују и следећим условима:

1. обавезни услови

1.1. наставни рад и

1.2. научноистраживачки, односно уметнички рад;

2. изборни услови

2.1. стручно-професионални допринос;

2.2. допринос академској и широј заједници и

2.3. сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству.“

Ван наведених услова, онаких какви су разрађени у самом даљем тексту Правилника и у Правилима о ближим условима за избор наставника и сарадника Филозофског факултета у Београду, ништа друго не сме да буде коришћено као основ за опредељење за или против неког кандидата од стране било ког органа који учествује у поступку, укључујући и комисије за припрему реферата о пријављеним кандидатима. Дакле, ништа ван прописаних услова за збор не сме да буде садржано ни у рефератима о пријављеним кандидатима. О томе сам, подсећам, обавестио чланове Наставно-научног већа Филозофског факултета у Београду својим циркуларним дописом од 12. фебруара 2011. године. Наведено важи и за евентуалне наводе о дисциплинским прекршајима или кршењима правила професионалне етике кандидата, са изузетком ситуације када је неком од кандидата коначном одлуком изречена мера јавне осуде за повреду Кодекса професионалне етике (будући да по члану 133. став 4. и 5. такво лице не може стећи звање наставника или губи већ стечено звање). Присуство оваких елемената у реферату је противправно чак и ако није било од утицаја на опредељење комисије да предложи или не предложи неког од кандидата. Посебно треба истаћи да коришћење у реферату или у било којој фази поступка навода о кршењу радне дисциплине или Кодекса професионалне етике а да постојање тих кршења није утврђено у одговарајућем поступку у коме би лице коме се кршења приписују имало право да изнесе своју одбрану представља и повреду права на правичан поступак и, посебно, претпоставке невиности датог лица.

За случај да се наводи и мерила који не смеју да уносе у реферат ипак нају у реферату, они морају, чак и ако нису имали опредељујући утицај на предлог комисије, из њега да буду отклоњени/изузети, да не би утицали на учеснике у даљем поступку.

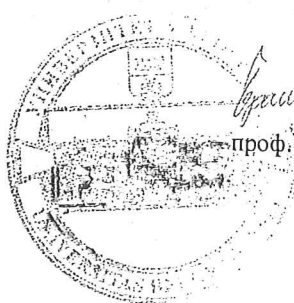
Обавештавам Вас да сам примерак овог дописа упутио и декану Филозофског факултета

Универзитета у Београду

С поштовањем,

У Београду,
26. марта 2019. године

УНИВЕРЗИТЕТСКИ ОМБУДСМАН

проф. др Бранко М. Ракић